

ŠTO JE ČOVJEK?

U ovom članku ćemo pokušati na temelju onoga što nam Bog otkriva u Svetom Pismo doći do ispravnog odgovora na pitanje što je čovjek, a također i što je „čovječji duh“. Ono sa čime se vjerojatno svi slažemo je činjenica da čovjek pored svoje materijalne komponente (fizičkog tijela), posjeduje i duhovnu komponentu koju generalno svi zovemo čovječji duh. Postoje razna tumačenja vezana za čovječji duh, ali ono generalno gdje se praktički skoro svi slažu je to da je čovječji duh nešto **nezavisno** što čovjek kao živo biće posjeduje sam po sebi. Oni koji vjeruju u Boga tvrde da je taj duh Bog dao čovjeku, te da taj duh može biti povezan sa Bogom ili nezavisan od Boga. Oni koji ne vjeruju u Boga imaju raznih teorija, a jedna možda i najzastupljenija od njih tvrdi da je taj duh neka kozmička energija koja nema svoj početak i kraj, a time je i sama po sebi vječna i nezavisna. Postoji tu još raznih varijacija u vjerovanjima i tumačenjima, ali generalno svi se slažu oko toga da je čovječji duh neka nezavisna duhovna komponenta koju čovjek posjeduje. Mi ovdje nećemo gubiti vrijeme na analizu raznih teorija, nego ćemo pokušati doći do odgovora na temelju Svetog Pisma. Proučavanje ove teme započet ćemo izvještajem o stvaranju čovjeka koji nam Bog daje u Bibliji.

„7 I Gospod, Bog, **načini** čovjeka od **praha zemaljskoga**, i u nosnice mu **udahnu dah života**; i čovjek postaje **duša živa**.“ 1. Moj 27

Kada pročitamo ovu jednostavnu Božju izjavu, stvari nam se čine poprilično jednostavnim i jasnim, te vjerujem da svatko razumije ovo što tu piše. Znači tekst kaže da je Bog uzeo prah zemaljski, njime oblikovao čovjeka, u nosnice mu udahnuo dah života i čovjek je postao duša živa ili živo biće. Promatrajući ovu rečenicu ovako kako piše, naizgled nam se nigdje u njoj ne spominje „čovječji duh“, te će nam stoga biti neophodno da dublje proanaliziramo ove Božje riječi. Za početak ćemo prvo proanalizirati materijalnu komponentu od koje je čovjek načinjen, jer ono što ćemo saznati o tome će biti temelj za razumijevanje čovječje duhovne komponente.

Tekst kaže da je čovjek **načinjen** od **praha zemaljskog**. Hebrejska riječ „načinjen“ je „yasar“ i doslovno znači „oblikovati u neki oblik“. Znači Bog je uzeo prah zemaljski i oblikovao čovjeka po svojoj želji. Zanimljivo je da se ista riječ koristi i za lončara, te nam Gospod preko proroka Izaije i slikovito dočarava kako nas je oblikovao:

„8 Ali sad, Gospode, ti si naš otac; **mi smo glina, a ti si naš lončar (yasar)**. Ta svi smo mi djelo ruku tvojih.“ Izaija 46

U ovim stihovima Gospod nam otkriva jednu bitnu činjenicu. On kaže da smo mi glina ili zemlja, što znači da mi **sami po sebi** nismo ništa više od oblikovane zemlje ili gline. Prilikom stvaranja Bog je uzeo prah zemaljski i oblikovao nas. Prilikom smrti se dešava sličan proces, samo je sve obrnut. Ovo nam Pismo otkriva u sljedećim stihovima:

„8 Tvoje su me ruke sazdale, i načinile me sveudilj, a ti me sada raščinjaš.

9 Sjeti se, molim te, **da si me kao glinu načinio i u prah ćeš me ponovo vratiti**.“ Job 10

Pošto mi ne možemo analizirati oblikovanje prvog čovjeka kada ga je Bog stvarao, možemo

analizirati ono što se dešava kada nas Bog vraća u prah zemaljski, pa samim time znati i kako nas je Bog oblikovao. Prah zemaljski od kojeg nas je Bog oblikovao nije ništa drugo nego skup kemijskih elementa koji sačinjavaju ljudsko tijelo. Posebnom kemijskom analizom utvrđeno je da čovjek mase 70 kg sadrži prosječno: 45,5 kg kisika, 12,6 kg ugljika, 7,0 kg vodika, 2,1 kg dušika, 1,4 kg kalcija, 0,7 kg fosfora, 0,245 kg kalija, 0,17 kg sumpora, 0,11 kg natrija, 0,11 kg klora, 35 g magnezija, 4 g željeza, 7 g elemenata u tragovima. Ljudsko tijelo je kao što vidimo sastavljeno od kemijskih elemenata. Ovi elementi kada se spajaju čine anorganske i organske spojeve u tijelu. Anorganski spojevi su voda i soli, dok su organski spojevi ugljikohidrati, proteini, masti i nukleinske kiseline. Kemijski elementi su građeni od atoma, a atomi su građeni od subatomske čestice. Pošto nam Pismo jasno otkriva da je Bog stvorio materiju (sve kemijske elemente), postavlja se pitanje kako Bog upravlja materijom, te kako oblikuje materiju. Znamo da spajanjem subatomske čestice dobivamo atome, spajanjem atoma dobivamo kemijske elemente, spajanjem kemijskih elemenata organske i anorganske spojeve, koji dalje čine sve ono što vidimo. Da bi to sve bilo uređeno tako kako jest očito je neophodno da postoji neka sila koja drži te sve elemente na okupu ili koja ih razdvaja.

Na temelju onoga do čega su ljudi došli proučavanjem materije, ustanovili su da postoje četiri glavne ili temeljne sile koje djeluju u svemiru i pomoću kojih se materija održava u ravnoteži. Te glavne sile su: sila gravitacije, elektromagnetska sila, slaba nuklearna i jaka nuklearna sila. Ove sile se razlikuju po svojoj snazi i opsegu djelovanja. Najjača od njih je jaka nuklearna sila. Ona djeluje u jezgri atoma, te čini da subatomske čestice sačinjavaju atome. Njen opseg djelovanja je unutar jezgre atoma. Sljedeća po jačini je slaba nuklearna sila, a njeno djelovanje je usmjereno na elementarne čestice i odgovorna je za prirodno zračenje. Elektromagnetska je sljedeća po jačini i djeluje na nabijene čestice, te je ključna interakcija u bilo kakvoj vezi sa električnom energijom. Najslabija od njih je sila gravitacije i ona djeluje između bilo koja dva objekta koji imaju masu, te njena snaga ovisi o masi predmeta. Kao što vidimo ovo je nešto do čega su ljudi došli proučavanjem materije oko sebe i ovo je način na koji objašnjavaju postojanje materije u tom stanju. Sada ćemo pogledati u Svetom Pismu što nam Bog govori o ovim stvarima.

„ 12 Tko je svojom pregršću izmjerio vode i nebesa premjerio pedljem? Tko li je mjerilom razmjerio prah zemaljski i utezima odmjerio planine, a tezuljom brjegove?

13 Tko je uputio Duh Gospodnji ili ga kao savjetnik njegov poučio?“ Izaija 40

Ovdje nam Bog govori o savršenoj ravnoteži koja vlada u djelima koja je stvorio. Ljudi sve ovo pripisuju silama koje djeluju u prirodi i koje sve održavaju u ravnoteži i inteligentnom postojanju, a Bog jasno postavlja pitanje tko je to učinio i tko to sve drži u tom stanju. Također Bog pita tko je uputio i posavjetovao Božji Duh da to sve čini. Da li mi možemo dati Bogu odgovor na ovo pitanje? Naravno da možemo, ali samo na temelju onoga što On kaže. Izaija pod nadahnućem Svetog Duha nastavlja:

„21 Zar ne znate? Zar niste čuli? Nije li vam od iskona objavljeno? Niste li razumjeli od utemeljenja zemlje?

22 To je onaj koji stoluje nad krugom zemaljskim, čiji su pak stanovnici poput skakavaca; ko zastor je razastro nebesa i ko šator ih za stan razapeo...

25 »S kime ćete me dakle usporediti i tko mi je ravan?« veli **SVETI**.

26 Podignite uvis oči svoje i razvidite: tko je to stvorio? Onaj koji na broj izvodi vojsku njihovu, on ih sve zove po imenu. **ZBOG VELIKE SNAGE NJEGOVE I JAKOSTI SILE NJEGOVE, NIJEDNO NE IZOSTA.**

Bog nam ovdje daje direktan odgovor na pitanje. Jasno nam otkriva snagu i silu koja je sve stvorila i koja sve održava. Pročitajmo još nekoliko stihova iz Pisma da budemo apsolutno sigurni u ovu činjenicu, jer ako nismo sigurni u ovu činjenicu, onda nam je svo daljnje proučavanje uzaludno.

„1 Mnogo puta i na mnogo načina Bog negda progovori ocima po prorocima, 2 a u ovim posljednjim danima progovori nama po Sinu, kojega postavi baštinikom svega, **po kojemu i sazda svjetove.**

3 On, koji je odsjaj slave i otisak bića njegova **te sve nosi riječju sile svoje...** Hebrejima 1

„15 On je slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svakoga stvorenja.

16 **Jer u njemu je sve stvoreno, što je na nebesima i što je na zemlji, vidljivo i nevidljivo,** bilo prijestolja bilo gospodstva bilo poglavarstva bilo vlasti — sve je po njemu i za njega stvoreno.

17 I on je prije svega i **sve u njemu postoji** (sve se u njemu održava u postojanju).“
Kološanima 1

Ovi stihovi nam otkrivaju način na koji su Otac i Sin stvarali i način na koji održavaju sve što je stvoreno. Kada je Bog rekao „Neka bude“, „On reče i postade, On zapovijedi i nastade“ (Psalam 33,9). Bog je stvarao svojom Riječju, a kada je završio stvaranje njegova Riječ je nastavila dalje da održava sve što je stvoreno. Pošto je Isus Krist bio ta Riječ preko koje je sve stvoreno (Ivan 1, 1:3), onda je Isus Krist i onaj koji sve održava. Jednostavno Isus Krist svojom riječju putem Svetog Duha koji je sveprisutan, održava svu materiju u svom postojanju. SNAGA i SILA koje se nalaze u njegovoj riječi i koje se ispoljavaju putem Kristovog Duha održavaju sve što je stvoreno. Materija od svojih najsitnijih subatomske čestice, pa do ogromnih planeta i sustava koji postoje u svemiru, ovisi direktno o Sili Kristove riječi koja djeluje putem njegovog Svetog Duha. Sve sile koje su ljudi detektirali u prirodi i kojima su opisali održavanje materije, nisu ništa drugo nego Sila Svetog Duha kojom Krist sve nosi svojom silnom riječju (Hebrejima 1, 3). Sada kada nam je Pismo otkrilo ovu prekrasnu i suštinsku istinu, postavljamo pitanje: Da li postoji u Božjoj tvorevini bilo kakva materija, od najjednostavnije subatomske čestice do najsloženije galaksije, koja nije pod direktnom kontrolom Božjeg Duha koji ju održava u postojanju i ravnoteži sa svom ostalom materijom? Kada bi postojala takva materija, takva materija bi bila samopostojeća i samoodržavajuća, a isto tako bi bila nezavisna od bilo čega drugoga što ju okružuje. Ta materija bi tada posjedovala karakteristike Boga i bila bi sama po sebi „Bog“. Znamo da postoje razne teorije koje zastupaju ovaj koncept, a jedna od njih koja je i najzastupljenija je teorija evolucije. Mi se ovdje nećemo baviti teorijom evolucije, ali iz onoga što smo do sada naučili, jasno je da teorija evolucije nema ništa zajedničko sa biblijskim konceptom stvaranja i održavanja materije.

Rezimirat ćemo ukratko prvi dio izlaganja, prije nego krenemo na drugi dio, koji je usko povezan sa ovim prvim. Naučili smo da je sva materija koju je Bog stvorio direktno **ovisna** o neprekidnom Božjem djelovanju na nju. Bog nam otkriva da On svojim Duhom koji djeluje preko Sina održava svu materiju u svom postojanju. Znači ne postoji ništa u Božjoj tvorevini što za svoje postojanje i održavanje ne odaje Bogu zahvalnost. Pročitajmo o ovoj prekrasnoj istini i nekoliko stihova iz Pisma:

„6 Ti si Gospod, samo ti! Ti si stvorio nebesa, nebesa nad nebesima i svu vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i sve što je u njima; **I TI SVEMU TOME DAJEŠ ŽIVOT, I TEBI SE KLANJA SVA VOJSKA NEBESKA.**“ Nehemija 9

„5 **On je taj** koji gore premješta, a one ni ne znaju kad ih u gnjevu svom preokreće;
6 koji potrese zemlju s njezina mjesta da joj se stupovi tresu;
7 koji zapovjedi suncu, i ono ne grane, i koji zvijezde zapečati;
8 koji je sâm razastro nebesa i koračao po valovlju morskom;
9 koji stvorio Medvjeda i Kosce, Vlašiče i južne odaje;“ Job 9
„7 On razapinje sjever nad prazninom, zemlju vješa ni o što.
8 Vode umata u svoje oblake, ali se oblak pod njima ne razdire.
9 On zastire lice prijestolja svojega rasprostiruć oblak svoj nad njim.
10 Opisao je kružnicu nad površjem voda kao granicu svjetlosti i tame.
11 Tresu se stupovi nebeski i zgranu se na njegov prijekor.
12 Svojom je snagom uzburkao more i svojim razborom smrskao Rahaba.
13 **Svojim je Duhom uresio nebesa**, njegova je ruka hitru zmiju probola.
14 To je, eto, tek dio njegovih putova, a kako tihu riječ od njega čujemo! Ali grom njegove sile tko će razumjeti?“ Job 26

„1 Nebesa kazuju slavu Božju, i svod nebeski naviješta djelo ruku njegovih.
2 Dan danu besjedu izliva, i noć noći spoznaju otkriva.
3 Nije to besjeda niti su to riječi, ne čuje se glasa njihova.
4 Po svojoj zemlji mjera im se širi, i do nakraj svijeta riječi njihove. Na nebesima je suncu šator razapeo,
5 i ono je kao ženik što iz ložnice svoje izlazi, raduje se kao junak koji svoju trči trku.
6 Od kraja neba njemu je izlazak, i putanja mu do drugoga kraja; i ništa nije skriveno plamu njegovu. Psalam 19

Nakon što smo malo detaljnije proučili prvi dio stiha iz 1. Moj 2, 7 koji glasi : „I Gospod, Bog, **načini** čovjeka od **praha zemaljskoga...**“, prelazimo na drugi dio stiha koji kaže:

„...i u nosnice mu **udahnu dah života**; i čovjek postaje **duša živa.**“

Kada je Bog silom svog Svetog Duha oblikovao čovjeka, u nosnice mu je udahnuo DAH života. Možemo slobodno reći da je Bog svojim Duhom pokrenuo disanje organizma kojeg je oblikovao i na taj način tijelo je počelo da obavlja sve svoje vitalne funkcije. Znamo da je disanje fiziološki proces kojim tijelo unosi zrak iz okoline kroz nos, apsorbira se kisik, izbacuje ugljik-dioksid, te se kisik dalje prenosi krvlju do stanica gdje se odvija oksidacija tvari u stanicama koja dovodi do proizvodnje energije koja služi za obavljanje svih vitalnih funkcija u

organizmu. Vidjeli smo da je prilikom oblikovanja i održavanja materije neophodno djelovanje Božje sile putem Božjeg Duha. Na isti način Bog je pomoću svog Svetog Duha pokrenuo disanje u organizmu i podario čovjeku dah životni. Bog je silom Svetog Duha unio neophodnu količinu kisika kroz nos u tijelo i tim činom započelo je disanje i čovjek je oživio, to jest postao je živa duša. Nakon što je Bog putem Svetog Duha podario čovjeku dah životni i pokrenuo život, da li možemo reći da je tim činom Duh Sveti završio posao što se tiče čovjekovog disanja i održavanja čovjekovog života. Ako smo na ispravan način shvatili prvi dio našeg proučavanja, odgovor na ovo pitanje nam ne predstavlja nikakav problem. Iako je na temelju dosadašnjeg proučavanja odgovor jasan, ipak ćemo potražiti biblijski odgovor i na ovo pitanje.

Hebrejska riječ koja se u našem jeziku prevodi sa „dah“ je „neshamah“ i pojavljuje se 24 puta u Bibliji. Pročitat ćemo neka od mjesta gdje se spominje tako da dobijemo jasan odgovor.

„4 **Duh Božji** me je načinio i **dah Svemogućeg dao mi je život (bukv. održava me u životu).**“
Job 33

„3 Jer **sve dok je dah moj u meni i duh Božji u mojim nosnicama,**
4 usne moje neće prozboriti nepravdu i jezik moj neće izustiti prijevaru. Job 27

„13 Tko je njega postavio nad zemljom i tko je njemu sav svijet položio?
14 Kad bi na to srce svoje upravio **te svoj duh i dah svoj k sebi povukao,**
15 **sva tijela zajedno bi izginula i čovjek bi se vratio u prah.**“ Job 34

„21 Tad izgibe svako tijelo što se po zemlji kreće: ptice i stoka i zvjerad i svi stvorovi što mile po zemlji i svi ljudi.
22 Od svega što bijaše na suhu, **sve što u svojim nosnicama imaše dah duha života,** pomrije.“ 1. Moj 7

„5 Ovako govori Bog, Gospod, koji je stvorio nebesa i razapeo ih, koji rasprostrije zemlju i što iz nje izlazi, **koji daje dah pučanstvu na njoj i duh onima što po njoj hode.**“ Izaija 42

Iz ovih citata vidimo da je Božji dah ili dah životni usko povezan sa djelovanjem Božjeg Duha. Također vidimo da je nemoguće da čovjek ima dah životni, ako Bog svojim Duhom nije u čovjeku i ne održava čovjeka u životu. Kao što je sama neživa materija 100% ovisna o djelovanju Božjeg Duha na nju, isto tako, a mogli bismo reći i još više, je živi čovjek ovisan o djelovanju tog istog Duha. Mogli bismo reći da je dah životni ili Božji dah djelovanje Božjeg Duha na neživu materiju koja zahvaljujući Božjoj sili postaje živo biće u skladu sa Božjom namjerom. Zanimljivo je također da Bog svojim dahom ne čini uvijek da neživa materija oživi. Pročitajmo još neke od citata koji nam govore što sve Bog čini svojim dahom putem svog Duha.

„9 S juga dolazi vihor, a sa sjevera studen. 10 **Od daha Božjega led nastaje i široke se vode stlačuju.** 11 Vlagom natopi oblak; i rasprši oblak svjetlošću svojom. 12 I on kruži uokolo pod

njegovim vodstvom, da bi učinio sve što mu zapovjedi na licu svijeta zemaljskoga.“ Job 37

„14 Zagrmje Gospod s nebesa i Svevišnji glas svoj pusti. 15 I odape strijele i rasprši ih, munje, i pomete ih. 16 Tada se korita mora pokazati, temelji svijeta otkriše, od prijekora Gospodnjega, **od izdah a daha nosnica njegovih. (bukv. od daha duha nosnica njegovih)** 2. Sam 22 (Psalam 18, 15)

Pošto nam je Pismo dalo jasan odgovor na naše pitanja, zapazimo još jedan ključan detalj koji nam se otkriva u citatima koje smo prošli. U Jobu 34, 14:15 čitamo:

„Kad bi na to srce svoje upravio **te SVOJ duh i dah SVOJ k sebi povukao, sva tijela zajedno bi izginula i čovjek bi se vratio u prah.**“

Zaključili smo da je sva neživa materija potpuno ovisna o Božjem djelovanju na nju, a isto tako smo zaključili da su sva živa bića potpuno ovisna o djelovanju Božjeg Duha u njima. Nadahnuti pisac nam ovdje otkriva što se dešava kada Bog prestane da održava u životu živa bića, to jest kada povuče svoj dah i duh iz njih. Ona se jednostavno vraćaju u prah, jer sama po sebi nisu ništa više od praha zemaljskog. Postavljamo ovdje pitanje. Ako Bog povuče svoj Duh iz živih bića, a time automatski prestaje i disanje, što se dešava sa čovječjim duhom, gdje je taj duh ili što je taj duh? Na temelju citata koje smo do sada proučili vidjeli smo da nam se nigdje ne spominje čovječji duh kao nešto što postoji neovisno i mimo Božjeg Duha. Pismo nam jasno otkriva da u čovjeku i svim drugim živim bićima djeluje SAMO JEDAN duh, Božji Duh. Job jasno kaže da kada se povuče Božji Duh koji daje dah, da se sve vraća u prah. Pokušajmo potražiti odgovor u Pismu na ovo naše pomalo zbunjujuće pitanje.

U Propovjedniku 3. glavi čitamo:

„18 Ja rekoh u srcu svojem o stanju sinova ljudskih: »Bog ih iskušava da bi i sami vidjeli da su oni poput zvjeri.«

19 Jer sudbina sinova ljudskih i sudbina zvjeri **ista je sudbina**: kako ginu oni, tako ginu i one; **I SVI IMAJU ISTI DUH** te čovjek ništa nije bolji od zvjeri — jer sve je ispraznost.

20 Svi odlaze na isto mjesto; **svi postadoše od praha, i svi se u prah vraćaju.**

21 Tko zna uzlazi li duh sinova čovječjih gore, i silazi li duh zvjeri dolje ka zemlji?

Nadahnuti pisac nam u ovih stihovima daje zanimljiv odgovor. Uspoređujući ljude sa zvijerama on nam otkriva da i jedni i drugi imaju ISTI DUH i da se čovjek u tom smislu ne razlikuje ništa od zvjeri. Također nam potvrđuje činjenicu koju smo saznali iz prethodnih stihova, da sva živa bića umiru na isti način. Job nam otkriva da se to događa kada Božji Duh i dah napuste živo biće. Salomon nam potvrđuje tu činjenicu i dodatno nam otkriva kako čovjeka napušta čovječji duh, a zvjeri, duh zvjeri. Pošto čitamo da čovjeka i zvjeri napušta samo jedan duh, jer je isti duh u oboma, taj duh jedino može biti Božji Duh. Na temelju ovoga možemo zaključiti da čovječji duh nije ništa drugo nego prisutnost Božjeg Duha u čovjeku, a isto tako je i duh zvjeri prisutnost Božjeg Duha u zvijerama. Svjestan svih ovih činjenica Salomon postavlja pitanje: Tko zna uzlazi li duh sinova čovječjih gore, i silazi li duh zvjeri dolje ka zemlji? Naravno, odgovor na ovo pitanje zna samo Bog, jer On svojim Duhom čini sve ovo.

U 1. Korinćanima 2. glavi čitamo:

„9 Nego, kako je pisano: Što oko ne vidje i uho ne ču i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube, 10 a **nama Bog otkri po Duhu svojemu. Jer Duh sve proniče, čak i dubine Božje.**

11 Jer tko od ljudi zna što je u čovjeku **osim duha čovječjega koji je u njemu?** Tako i što je u Bogu, nitko ne zna osim Duha Božjega.“

Apostol Pavao u ovim stihovima govori o mudrosti Božjoj koju čovjek stiče kada je vjeran Bogu. On naglašava da se ta mudrost stiče posredstvom Božjeg Duha koji vlada u čovjeku, pa onda taj Duh u skladu sa Božjom voljom otkriva čovjeku Božje tajne. Apostol nam također otkriva kako jedino čovječji duh savršeno poznaje čovjeka, isto kao što i Božji Duh savršeno poznaje Boga. Površan čitalac izvlačeći izjave apostola iz konteksta može vrlo lako doći do pogrešne ideje, ako ne uzima u obzir ono što nam Pismo jasno otkriva o ovoj temi. Ako taj čitalac nije svjestan da je čovječji duh prebivanje Božjeg Duha u čovjeku, onda lako može doći do zaključka da je čovječji duh jedno, a Božji Duh drugo, te imamo dva duha koja su nezavisna. Pošto onda imamo dva duha od kojih SAMO čovječji zna što je u čovjeku, ispada da Božji Duh ne zna što je u čovjeku. Na temelju onoga što nam Pismo otkriva, jasno je da je ovo nebiblijska i spiritistička ideja koja nema nikakav oslonac u Božjoj Riječi.

Svjestan ove činjenice do koje smo došli proučavanjem Pisma, David je nadahnut Božjim Duhom otpjevao veličanstven psalam:

„1 Gospode, **proničeš me i poznaješ;**

2 ti znaš kada sjednem i kada ustanem, namisao moju izdaleka prozireš.

3 Moju stazu i lijeganje moje ispituješ, i svi moji putovi tebi su znani.

4 Riječ mi još nije na jeziku, kad gle, Gospode, svu je znadeš.

5 Straga i sprijeda ti me obuhvaćaš, i ruku svoju na mene stavljaš.

6 Ta spoznaja odveć mi je čudesna, previsoka je, dokučit' je ne mogu.

7 **Kamo da odem od Duha tvojega i kamo da od lica tvojega pobjegnem?**

8 Ako se popnem na nebo, ti si ondje; ako si u Šeolu prostrem, evo tebe.

9 Uzmem li krila zorina, nastanim li se nakraj mora,

10 i ondje bi me ruka tvoja vodila, i držala me desnica tvoja.

11 Rekнем li: »Zacijelo će me tmina zastrti i noć biti svjetlo oko mene!«,

12 ni tmina me neće od tebe zakriti, i noć će kao dan sjati; kako tmina, tako i svjetlo.

13 Jer ti si moje stvorio bubrege, satkao me u utrobi majke moje.

14 Hvalit ću te što sam strahovito čudesno sazdan; čudesna su djela tvoja i duša moja dobro to zna.

15 Kostі moje od tebe ne bijahu skrivene dok sam stvaran u tajnosti, otkan u dubini zemlje.

16 Zametak moj već gledahu oči tvoje, i u knjizi tvojoj svi ovi udovi bijahu zapisani; dani su mi određeni dok još nijednog od njih ne bijaše.

17 Ali za mene, Bože, kako su dragocjene namisli tvoje, kako im je velik broj!

18 Da ih brojim, više ih je nego pijeska; kad se probudim, još uvijek sam s tobom.“ Psalam

139

Pogledajmo kako nam Pismo istu stvar otkriva na još jedan zadivljujuć način.

„27 **Duh (bukv. dah) je čovjekov svjetiljka Gospodnja (svjetlilo Gospodnje)**, istražuje sve dubine utrobe. Izreke 20

U ovim stihovima nam Salomon poistovjećuje dah ljudski koji je rezultat djelovanja Božjeg Duha u čovjeku, sa svjetiljkom Gospodnjom. U šatoru od sastanka koji je Bog zapovjedio Mojsiju da načini, a isto tako i u hramu koji je kasnije Bog zapovjedio Salomonu da sagradi, nalazio se jedan svijećnjak sa sedam krakova, a na svakom kraku su se nalazila svjetlila ili žižci. Na svijećnjaku je **uvijek** gorio plamen, a upaliti ga je mogao samo Prvosvećenik koji je služio u hramu. Antitip Prvosvećenika, svijećnjaka i svjetlila (žižaka) Bog nam otkriva preko ljubljenog Isusovog učenika Ivana. Njemu u viziji Bog otkriva:

„12 I okrenuh se da vidim glas koji progovori sa mnom. I okrenuvši se, **vidjeh sedam zlatnih svijećnjaka,**

13 a posred sedam svijećnjaka nekoga poput **Sina Čovječjega**, odjevena u haljinu što seže do nogu i opasana oko prsiju pojasom zlatnim...

17 I kad ga vidjeh, padoh do nogu njegovih kao mrtav. A on stavi desnu svoju ruku na me govoreći mi: »Ne boj se! **Ja sam Prvi i Posljednji,**

18 i **Živi; i bijah mrtav, a evo, živ sam u vijeke vjekova**, amen! I imam ključeve Podzemlja i Smrti...

20 Tajna onih sedam zvijezda što ih vidje u desnici mojoj i sedam zlatnih svijećnjaka: sedam zvijezda anđeli su sedam crkava, **a sedam svijećnjaka što ih vidje sedam je crkava.**“

Otkrivenje 1

„5 I od prijestolja izlaze munje i gromovi i zvukovi. **I sedam ognjenih žižaka gori pred prijestoljem, to jest sedam duhova Božjih**“ Otkrivenje 4

U ovim stihovima Pismo nam otkriva Isusa Krista kao Prvosvećenika (vidi još Heb 2,17 i 6,20), svijećnjak kao crkvu (zajednicu pozvanih iz svijeta), a svjetlila ili žižke kao Duha Božjeg.

Uzimajući ove stihove u obzir dolazimo do zaključka da je svjetlilo koje se nalazi u svakom čovjeku, Božja prisutnost u njemu putem Duha i daha. Pročitajmo sada malo u Ivanovom evanđelju o tom svjetlilu ili svjetlosti:

„1 **U početku bijaše Riječ**, i Riječ bijaše sa Bogom, i **Riječ bijaše Bog.**

2 Ona u početku bijaše sa Bogom.

3 **Sve po njoj postade** i bez nje ne postade ništa što je postalo.

4 **U njoj bijaše život, i ŽIVOT BIJAŠE SVJETLO ljudima.**

5 I svjetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuže.

6 Bî čovjek poslan od Boga, ime mu Ivan.

7 On dođe za svjedočanstvo **da posvjedoči za Svjetlo**, da svi uzvjeruju po njemu.

8 Ne bijaše on Svjetlo, nego da posvjedoči za Svjetlo.

9 **Bijaše Svjetlo istinsko, koje rasvjetljuje svakoga čovjeka koji dolazi na svijet.**

Apostol Ivan nam na početku svog evanđelja otkriva Isusa Krista. Otkriva nam da je Krist Riječ koja je bila sa Bogom prije svega stvorenog i da je putem te Riječi, odnosno kroz Isusa Krista sve stvoreno (vidi Kološanima 1, 15;17). Ivan također Krista naziva Svjetlo istinsko u kojemu se nalazi život, a taj život (Svjetlo) je upravo bio život koji je Bog podario ljudima

kada ih je stvarao. Nakon pada čovjeka, Bog je ponovo ljudima podario svoj život, ali ovaj puta je to bilo zahvaljujući planu spasenja koji su aktivirali Otac i Sin. Vidjeli smo da čovjek postaje **duša živa** kada ga Bog oživi svojim Duhom i neprestano prebiva u čovjeku dok čovjek živi. Znači svjetlo sa kojim se svaki čovjek rađa, nije ništa drugo nego prisutnost Isusa Krista u čovjeku putem Duha Svetog. Pismo nam kaže da Otac i Sin imaju isti Duh, a to je Duh Sveti, koji se u Bibliji još naziva Božji Duh, Kristov Duh, Utješitelj itd. (vidi Rim 8,9; Iv 14,26; Iv 15,26; 1.Iv 2,1; 1.Pet 1.11).

Na temelju ovih citata koje smo proučili, dolazimo do jasnog zaključka, da svaki čovjek koji dolazi na ovaj svijet ili se rađa, dolazi zahvaljujući Isusu Kristu koji je svojim Duhom neprestano prisutan u čovjeku i daje život čovjeku. Palom čovjeku je Krist to omogućio svojim dobrovoljnim pristankom da umre za čovjeka i zato je Krist „janje zaklano od postanka svijeta“ (Otk. 13,8). Svaki naš dah je dokaz Kristovog prisustva u nama, jer vidjeli smo kroz naše proučavanje, da naš dah direktno ovisi o djelovanju Božjeg ili Kristovog Duha u nama. Znajući ovu predivnu istinu apostol Pavao piše braći u Rimu: „5 Mojsije naime piše o pravednosti koja je od Zakona: Čovjek koji ih izvrši, po njima će živjeti.

6 A pravednost od vjere ovako govori: Ne reci u srcu svojem: ‘Tko će uzaći na nebo?’ — to jest KRISTA dovesti;

7 ili: ‘Tko će sići u bezdan?’ — to jest KRISTA od mrtvih izvesti.

8 Nego što veli? Blizu tebe je RIJEČ, u ustima tvojim i u srcu tvojemu...“ Rimljanim 10

Apostol Pavao citirajući Mojsijev govor iz 5. Moj 30, 11:14, otkriva svojoj braći u Rimu jednu prekrasnu istinu. Otkriva im da Isus Krist (Riječ) nije daleko niti od jednog čovjeka. Nije potrebno da ga tražimo na nebu ili u nekom bezdanu, jer On se nalazi upravo u nama samima i u našim srcima. Gotovo sve ovo što smo do sada otkrili proučavajući razne biblijske stihove, apostol Pavao nam otkriva u ovim predivnim stihovima. Apostol svojoj braći kroz ovu istinu otkriva put spasenja i jedini mogući način za sticanje pravednosti. Otkriva da čovjek jedino može steći pravednost na način da mu je Bog podari, a primiti je može samo vjerom. Svaki čovjek vjeru posjeduje kao dar, zahvaljujući Kristovoj neprestanoj prisutnosti u čovjeku. Kao što Isus Krist održava neprestano čovjekov dah svojim Duhom, isto tako on želi neprestano da održava i našu vjeru svojim Duhom. Na taj način Krist želi da mi živimo vjerom, jer Pismo svjedoči da će pravednik samo VJEROM živjeti (Hab 2,4; Rim 1,17; Gal 3,11; 1. Tim 6,12; Heb 10,38)

Dolazimo sada do točke kada netko može postaviti sljedeće pitanje. Ako je Krist zaista neprestano prisutan u svakom čovjeku i u čovjekovom srcu Svojim Duhom, kako je moguće da ljudi budu zli i ustraju u pobuni protiv Boga? Prije nego odgovorimo na ovo pitanje, proučit ćemo malo biblijski izraz „duša živa“. Citat sa kojim smo započeli naše proučavanje i koji je temelj našeg proučavanja nam kaže, da kada je Bog oblikovao čovjeka udahnuo mu je dah životni i čovjek je postao duša živa (1. Moj 27,7). Hebrejska riječ koja se koristi za dušu je „nephesh“. Ova riječ, generalno kao i sve ostale hebrejske riječi ima više značenja, a značenje je ovisno o kontekstu u kojem se nalazi. „Nephesh“ se koristi oko 750 puta u Starom Zavjetu i dolazi od korijena riječi „naphash“, što znači disati ili udisati. Prvi puta se

pojavljuje u prvoj glavi Biblije (1.Moj 1,30) i opisuje sve žive stvorove koje je Bog stvorio na zemlji, a drugi puta se koristi kada opisuje čovjeka kao dušu živu (1.Moj 2,7).

Na temelju ovoga je jasno da izraz „duša živa“ predstavlja svako živo biće kojemu je Bog podario život, a također je taj izraz vezana za osobine koje posjeduje neko živo biće. Kada govorimo o čovjeku kao živom biću psalmista izjavljuje:

„4 Što je čovjek da ga se spominješ, i sin čovječji da ga pohađaš?

5 **Ta učini ga malo manjim od anđelā**, slavom i čašću njega okruni.

6 **Vlast mu dade nad djelima ruku svojih**, sve podloži pod noge njegove:

7 sva stada i volove, i životinje poljske k tome,

8 ptice nebeske i ribe morske, što god prolazi morskim stazama.“ Psalam 8

Na temelju ovoga vidimo da je čovjek kao život biće, u poretku živih stvorenja bio niži od anđela, ali višnji od svih živih stvorova, jer mu je Bog dao vlast da gospodari nad svim živim stvorovima na zemlji. Tu je i još jedna jako bitna stvar koja čovjeka razlikuje od životinja, a o tome čitamo u sljedećim stihovima:

„26 I reče Bog: »**Načinimo čovjeka na SVOJU SLIKU**, nama slična, da bude gospodar ribama morskim i pticama nebeskim i stoci i svoj zemlji i svim gmazovima što gmižu po zemlji.«

27 **I stvori Bog čovjeka na sliku svoju, na sliku Božju stvori ga, muško i žensko stvori ih.**“

1.Mojsijeva 1

Kada govorimo o stvaranju na sliku Božju, jedna od glavnih karakteristika takvog bića je slobodna volja. Anđeli su također bića sa slobodnom voljom. Životinje i svi drugi živi stvorovi koji se kreću po zemlji nemaju slobodnu volju, već se ponašaju u skladu sa djelovanjem Božjeg Duha u njima. Također na ponašanje životinja može utjecati i čovjek, jer su one stvorene na način da čovjek nad njima gospodari.

Da bi čovjek bio slobodno biće i imao mogućnost odlučivanja, Bog je morao u čovjeku ili u „duši živjoj“ ostaviti „jedan dio“ nad kojim čak i sam Bog ne smije prisilno gospodariti.

Taj „dio“ u živjoj duši Biblija naziva „srce“. Ovdje se naravno ne radi o fizičkom čovjekovom srcu, nego Biblija koristi taj izraz kako bi opisala gdje se nalazi centar „žive duše“. Iskustveno znamo da se taj centar nalazi u predjelu prsnog koša, jer u tom predjelu čovjek osjeća sve emocije. Pošto se u tom predjelu nalazi i naše fizičko srce, Biblija koristi tu metaforu da opiše „najdublje odaje“ žive duše. Pročitajmo nekoliko stihova iz Pisma vezano za naše „srce“:

„35 Dobar čovjek iz **dobre riznice srca** iznosi dobro, a zao čovjek iz **zle riznice** iznosi zlo.

Matej 12

„18 A što iz usta izlazi, **izvire iz srca**, i to onečišćuje čovjeka.

19 Jer **iz srca izviru** zle misli, ubojstva, preljubi, bludništva, krađe, lažna svjedočanstva, hule.

Matej 15

Ovi stihovi nam otkrivaju da je srce izvor svih čovjekovih misli. Zatim vidimo da srce može biti izvor dobrih ili zlih misli i da sve ono što govorimo izvire iz srca.

Proučavanjem ljudskog tijela možemo doći do zaključka da se čovjekov centar za volju nalazi u mozgu. Također znamo da se u našem mozgu obrađuju naše misli za koje nam Pismo kaže da izviru iz srca. Ovaj centar za obradu naših misli možemo slobodno nazvati i ljudski um. Um i srce u čovjeku su usko povezani i čine zajedno jednu zavisnu cjelinu. Mogli bi reći da je srce mjesto gdje izviru naše misli, a također i mjesto gdje se nalazi naša savjest, dok um služi za donošenje odluka i obradu misli koje nastaju u srcu. Djelovanje uma je direktno ovisno o stanju našeg srca. Neki vjeruju da um i srce predstavljaju jedno te isto, ali na temelju pisma se to ne može zaključiti. Evo i nekih stihova koji prave jasnu razliku između tih pojmova:
„37 A Isus mu reče: »Ljubi Gospoda, Boga svojega, **svim srcem svojim** i svom dušom svojom i **svim umom svojim**. Matej 22

„17 Ovo dakle govorim i svjedočim u Gospodinu: ne živite više kao što i ostali pogani žive — u ispraznosti pameti svoje:
18 **zamračena uma**, otuđeni od života Božjega zbog neznanja što je u njima, **zbog otvrdlosti srca njihova**. Efežanima 4

„ 10 Jer ovo je Savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim nakon onih dana — govori Gospod: Zakone ću svoje staviti u **pamet njihovu (bukv. um njihov) i upisati ih u srca njihova**. I bit ću Bog njihov, a oni će biti puk moj. Hebrejima 8

Sada ćemo citirati nekoliko citata koji će nam otkriti na koji način iz našeg srca izviru dobre stvari, a na koji način loše.

„9 Jer ako ustima svojim ispovijediš Gospodina Isusa i **srcem svojim uzvjeruješ** da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen.
10 **Jer srcem se vjeruje na pravednost**, a ustima se ispovijeda na spasenje. Rimljanima 10

„1 **Opravedani dakle vjerom**, imamo mir s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu,
2 **po kome u vjeri i imamo pristup** u ovu milost u kojoj stojimo i dičimo se nadom slave Božje.
3 I ne samo to, nego se dičimo i nevoljama, znajući da nevolja rađa postojanost,
4 a postojanost prokušanost, a prokušanost nadu.
5 A nada ne postiđuje, **jer je ljubav Božja izlivena u srcima našim po Duhu Svetome koji nam je dan**.

Ovi citati nam otkrivaju da je jedini način da činimo dobra i pravedna djela taj, da budemo opravdani vjerom. Ranije smo napomenuli da se svaki čovjek rađa sa mjerom Kristove vjere pomoću koje može biti savršeno pravedan. Tu vjeru čovjek posjeduje kao dar zahvaljujući Kristovoj prisutnosti u čovjekovom srcu. Bog je svakome putem Krista omogućio da koristi ovaj dar, ali čovjek kao biće sa slobodnom voljom, ne mora to koristiti ako ne želi. Sada ćemo pročitati nekoliko citata koji nam opisuju što se dešava kada čovjek odbija živjeti Kristovom vjerom.

„16 Ta ne stidim se evanđelja Kristova, jer ono je sila Božja na spasenje **svakomu koji vjeruje**

— i Židovu, najprije, i Grku.

17 Jer se pravednost Božja u njemu otkriva iz vjere u vjeru, kao što je pisano: A pravednik će od vjere živjeti.

18 Otkriva se naime s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji istinu sputavaju nepravednošću.

19 Jer što se o Bogu može znati, očito im je; ta Bog im očitova.

20 Jer ono nevidljivo njegovo, njegova vječna i sila i božanstvo, umom se razabire u djelima od stvaranja svijeta, tako da nemaju isprike.

21 Jer premda upознаše Boga, ne proslaviše ga kao Boga niti mu zahvališe, nego postadoše isprazni u svojim umovanjima te se pomračili nerazumno srce njihovo.

22 Praveći se da su mudri, postadoše ljudi

23 i zamijeniše slavu neraspadljivoga Boga obličjem, likom raspadljivoga čovjeka, i ptica i četveronožaca i gmazova.

24 Zato ih Bog u požudama srca njihovih i predade nečistoći da obeščašćuju svoja tijela među sobom,

25 njih što su istinu Božju zamijenili lažju te štovali i služili stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen uvijek. Amen.

26 Zbog toga ih Bog predade sramotnim strastima; jer i žene njihove zamijeniše naravno općenje protunaravnim,

27 a tako se i muškarci, napustivši naravno općenje sa ženom, raspališe u pohotama svojim jedni za drugima te muškarci s muškarcima čine bestidnost i sami na sebi primaju zasluženu plaću za svoju nastranost.

28 I kako nisu smatrali vrijednim držati se spoznaje Boga, predade ih Bog nevaljanu umu da čine što ne dolikuje,

29 puni svake nepravde, bludnosti, pakosti, lakomosti, zloće; puni zavisti, ubojstva, svađe, prijevare, zlobnosti; došaptavači,

30 ogovarači, bogomrsci, nasilnici, oholice, hvalisavci, izmišljači zala, roditeljima neposlušni,

31 nerazumni, nepouzdana, bešćutni, nepomirljivi, nemilosrdni. Rimljanima 1

„3 Vjerom doznajemo da su svjetovi pripravljeni riječju Božjom, tako da ovo vidljivo ne posta od nečega pojavnoga.“ Hebrejima 11

Apostol nam u prvoj glavi Rimljana opisuje stanje ljudi koji su odbili vjerom da upoznaju Boga koji im se otkrivao preko savjesti u djelima koja je stvorio. Posljedice nevjerstva su bile strašne i učinile su da se čovječje srce i um potpuno pomrače, te dovedu do ispoljavanja svih mogućih zlih djela.

Pročitajmo sada prekrasne stihove iz poslanice Efežanima koji nam otkrivaju put kojim Bog želi da hodimo:

„4 Ali Bog, koji je bogat milosrđem, zbog svoje velike ljubavi kojom nas uzljubi,

5 i nas, koji bijasmo mrtvi u prijestupima, oživi s Kristom (milošću ste spašeni!)

6 i s njim nas podiže i posjede na nebesima u Kristu Isusu,

7 da u vjekovima koji nadolaze pokaže preobilno bogatstvo milosti svoje dobrotom prema nama u Kristu Isusu.

8 Ta milošću ste spašeni po vjeri! I to nije od vas, Božji je to dar!

9 Ne po djelima, da se ne bi tko pohvalio.

10 Jer njegova smo tvorevina, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela koja unaprijed pripravi Bog da u njima hodimo. Efežanima 2

„14 Stoga prigibam svoja koljena pred Ocem Gospodina našega Isusa Krista,

15 od koga se imenuje svako očinstvo u nebesima i na zemlji,

16 neka vam dadne, prema bogatstvu slave svoje, ojačati se u sili po Duhu njegovu za nutarnjega čovjeka,

17 DA VJEROM KRIST PREBIVA U SRCIMA VAŠIM; u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni,

18 da možete shvatiti sa svima svetima što je širina i duljina i dubina i visina

19 te upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju, kako biste se ispunili do sve punine Božje. Efežanima 3

Ovdje sada dolazimo do ključne stvari i odgovora na ono naše postavljeno pitanje. Pitanje je glasilo; Zašto su ljudi zli ako nam Pismo otkriva da Krist neprestano prebiva u nama i našim srcima svojim Duhom. Odgovor je zato što ne prebiva VJEROM. Ogromna je razlika kada Krist samo prebiva u našim srcima i kada prebiva vjerom. Kada prebiva vjerom onda mu čovjek dozvoljava svojom voljom da bude Gospodar njegovog srca. Kada Krist zagospodari našim srcem, rezultat toga je i primanje Kristovog uma i svih blagoslova koji se nalaze u Kristu. Tada Bog upisuje svoj zakon u ljudska srca, a čovjekov um razmišlja samo kako da učini ono što je po volji Božjoj i ugodio Bogu. Kada Krist ne prebiva vjerom u našim srcima, onda On može samo da djeluje preko naše savjesti kako bi nas priveo ka pokajanju i predanju. Ukoliko neprestano odbijamo njegov poziv, naša savjest sve više otupljuje, a srce sve više otvrdnjava. Stoga apostol Pavao upozorava svoju braću u Efezu:

„17 Ovo dakle govorim i svjedočim u Gospodinu: ne živite više kao što i ostali pogani žive — u ispraznosti pameti svoje:

18 zamračena uma, otuđeni od života Božjega zbog neznanja što je u njima, **zbog otvrdlosti srca njihova.**

19 Oni otupeše i sami sebe predadoše razvratnosti da bi u pohlepi činili svaku nečistoću.

20 No vi tako ne naučiste Krista:

21 ako ste ga doista čuli i u njemu bili poučeni, kako je istina u Isusu,

22 odložiti vam je po prijašnjem ponašanju staroga čovjeka, iskvarena zavodljivim požudama,

23 a obnavljati se duhom svojega uma

24 i odjenuti novoga čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine. Efežanima 4

Čitajući Pismo na mnogim mjestima nailazimo na izraze gdje se kaže „duh se spustio na čovjeka“ ili „duh se povukao sa čovjeka“. Ako zanemarimo sve ovo što smo do sada saznali kroz proučavanje, mogli bismo zaključiti da se duh često spušta i povlači od čovjeka. Pošto znamo da je duh neprestano prisutan održavajući čovjekovo fizičko obličje i njegov život, ova ideja nema nikakvog temelja sa aspekta Pisma. Pismo nam jasno kaže da kompletno povlačenje duha iz živog bića znači trenutnu smrt (Job 34, 14:15). O čemu se onda ovdje radi. Ako smo ispravno shvatili djelovanje Božjeg Duha na ljudska srca, onda nam je lako dati odgovor na ovo pitanje. Radi se jednostavno o djelovanju Božjeg Duha u ljudskim srcima.

Kada je čovjek vjeran i dopušta Bogu da vlada u njegovom srcu, tada Bog svojim Duhom preuzima upravu nad kompletnim čovjekom. Kada je čovjek nevjeran, Bogu jednostavno nije dozvoljeno da preuzme vlast nad čovjekovim srcem i tada se čovjekovo srce, a i sam čovjek nalazi u stanju pobune protiv Boga. Kada se čovjek nalazi u ovom stanju, on jednostavno zloupotrebljava Božji Duh koji ga održava i koji mu daje život, a to nije ništa drugo nego duh pobune protiv Boga. Kada govorimo o ovom stanju u koje čovjek može doći svojom slobodnom voljom, jako je bitno da se dotaknemo glavnog uzroka pobune u Božjoj tvorevini.

Prvo biće koje se pobunilo u Božjoj tvorevini zvalo se Lucifer (Izaija 14,12:14). Lucifer je bio najmoćniji anđeo kojeg je Bog stvorio. O njegovom statusu i padu možemo čitati u Ezekielu 28, 11:19. Taj anđeo je svojom pobunom na prevaru pridobio trećinu nebeskih anđela koji su pošli za njim (Otk 12, 3:4), a Biblija ga još naziva Sotona, Đavao, stara Zmija ili Zmaj (Otk 12,9). Upravo ovaj pobunjeni anđeo je uspio prevarom navesti prve ljude, Adama i Evu da postanu nevjerni Bogu (1, Moj 3). Pošto je Sotona bio prvo biće u kojem se pojavio duh pobune, on je taj pobunjenički duh uspio uspostaviti i kod prvih ljudi, a tako i na sve ljudi koji su kasnije reprodukcijom nastali od Adama i Eve. Sotona je znači bio prvo biće koje je počelo da zloupotrebljava Božji Duh koji ga je stvorio i koji ga održava u životu i zato se to stanje pobune u sotoninom srcu naziva Sotonski duh. Biblija nam također otkriva da su anđeli kao bića stvoreni na jednom malo višem nivou u odnosu na čovjeka, pa je samim time njihovo fizičko i duhovno stanje na malo višem nivou (Ps 8, 4:9). Iz Pisma također vidimo da anđeli imaju sposobnost da utječu na psihofizičko stanje ljudi, a moguće je čak i da u određenim situacijama preuzmu apsolutnu kontrolu nad čovjekovim tijelom i umom. Pošto je Sotona naveo čovjeka na grijeh, a grijeh je aktivirao stanje pobune u ljudskom srcu, čovjekova priroda je postala zla i u neprijateljstvu prema Bogu (Rim 8,7). Sotona je svojim činom smatrao da ima apsolutnu kontrolu nad čovjekom, te je učinio čovjeka svojim podanikom. Pala priroda koja se nalazi u ljudskom tijelu je postala otvoreni kanal preko koje je Arhiobmanjivač mogao imati apsolutnu kontrolu nad ljudskim srcima, te neprestano zlorabeći Božji Duh, održavati stanje ljudskog srca u pobuni protiv Boga. Aktivacijom plana spasenja, Otac i Sin su postavili neprijateljstvo prema Sotoni u ljudska srca, a to neprijateljstvo je omogućilo čovjeku da se vjerom odupre Arhiobmanjivaču i omogući Bogu da ponovo uspostavi svoju vlast u utvrdi žive duše, ljudskom srcu. Ovo neprijateljstvo prema Sotoni je kao što smo vidjeli iz našeg proučavanja, Kristova neprestana prisutnost u ljudskim srcima. Nakon čovjekovog pada Bog je objavio Zmiji: „15 I neprijateljstvo zamećem između tebe i žene, i između tvojega sjemena i njezina sjemena: on će ti potirati glavu, a ti ćeš mu potirati petu.«“ 1. Moj 3

„13 A sada, u Kristu Isusu, vi koji nekoć bijaste daleko dođoste blizu krvlju Kristovom.
14 Jer on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno i pregradu razdvojnici sruši,
15 **ukinuvši neprijateljstvo tijelom svojim** — zakon zapovijedi s odredbama — da u sebi, uspostavljajući mir, **od dvojice stvori jednoga novoga čovjeka**
16 **te obojicu u jednome tijelu kroz križ izmiri s Bogom, ubivši u sebi neprijateljstvo.**
17 Dođe i evanđeljem navijesti mir vama daleko i onima blizu,
18 **jer po njemu jedni i drugi imamo pristup k Ocu u JEDNOME Duhu.**
19 Tako dakle više niste tuđinci i pridošlice, **nego sugrađani svetih i ukućani Božji,**

20 nadograđeni na temelju apostolā i prorokā, a ugaonik je sam Isus Krist.
21 U njemu je sva građevina sastavljena i raste u hram svet u Gospodinu,
22 **u njemu ste i vi sazidani za prebivalište Božje putem Duha.**“ Efežanima 2

Ovi prekrasni citati nam otkrivaju našeg Spasitelja Isusa Krista koji se spustio do najniže točke čovjekovog jada, kako bi ukinuo neprijateljstvo koje je Sotona postavio u čovjekovo srce. Krist nije samo ukinuo neprijateljstvo koje je čovjeka udaljavalo od Boga, nego je ukinuo i neprijateljstvo među ljudima koje je bilo plod Sotoninog neprijateljstva u srcu i na taj način je omogućio svima, da vjerom pomoću jednog Duha, Kristovog Duha postanu Božje prebivalište na slavu Bogu. Krist je omogućio svim palim ljudima da postanu sugrađani svetima i UKUĆANI BOŽJI.

M. T.